

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kladóhivatal:

Főpiaz, a váro-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábozott
soronként 5 kr-
számitatnak.

A nemzeti politika.

— október 8.

Tagadhatatlan, hogy a nemrég mult örömteljes napok rendkívül fényes, nemzeti életünkre messze kiható eseményei nemcsak kifelé növelték Magyarország súlyát és tekintélyét, hanem a belpolitikai helyzetre is kedvezően folytak be. A budapesti királylátogatások egyszerű ténye is már nagyban megörvendeztette az ország egész közvéleményét és hazafias örömben egyesítette pártkülönbség nélkül a nép rétegeit. A német császár monumentális beszéde és még inkább áldott jó királyunk fejedelmi ajándéka, melylyel egy tollvonással a magyarok legnemzetibb királyai sorába emelkedett, határtalan lelkesedésig fokozták a közhangulatot. Nincs a fővárosban, de még vidéken sincs számottevő lap, vagy egyéb komoly tényező, mely az általános örömet zavarni akarta, vagy arra képes lett volna. Magyarország közvéleménye talán még sohasem volt annyira egységes a politikai események megítélésében, mint ezekben a dicső napokban.

Lehetetlen, hogy a közöröme-
nek, az osztatlan lelkes hangulat-
nak ez az impozáns megnyilat-
kozása hatás nélkül maradt volna
a parlamenti viszonyok alakulá-
sára. Báró Bánffy Dezső minisz-
terelnök kormányzati szerencséje

közmondásossá vált. De vannak
ám gyöngé közmondások is, ame-
lyek csak nagyon felületesen tal-
álják el az igazat. Ilyen ez is.
Ügyetlen, kapkodó generálisnak
egyszer-kétszer kedvezhet a sze-
rencse, tartósan, következetesen
csak az erős, a czéltudatos, az igazi
hadvezéri talentumnak sikerül a
küzdelem. Bánffy báró ilyen ve-
zéri tehetség.

A politikai vakságban szen-
vedő is láthatja, hogy Magyaror-
szág talán még Ferencz József
király részéről sem részesült volna
soha a fejedelmi szeretetnek oly
kitüntető, nemzeti értékükre szinte
megbecsülhetetlen tanujeleiben, ha
a talaj erre nem lett volna kellő-
kép elkészítve. Mennyire szidták
és gunyolták valamikor Bánffy
bárót, midőn a koronával való jó
viszony ápolását, illetve helyre-
állítását tüzte ki egyik legfőbb
célja gyanánt. Pedig mily alpo-
san megmutatta ő, mennyire
igazán nemzeti politikát követhet
az a kormányelnök, sőt mennyire
követi csakis az, aki a királylyal
és a dinasztiaival való harmóniát
mindenek fölött konzerválja és
erősíti.

Bánffy báró, sokszor a pilla-
natnyi népszerűség rovására is,
szilárdan és következetesen visz-
szautasított mindent, ami, bár-
mennyire „nemzeti“ törekvés szí-
nében tűnjék is föl, a korona, a
legjobb uralkodó jogosult érzé-

kenységét bánthatta volna. Bebizo-
nyította, hogy az igazi nemzeti
politika az, amely karöltve halad
a jól felfogott, a hagyományos
magyar loyaltitással.

Ime Bánffy Dezső báró, akit
valamikor udvaroncznak csufol-
tak, ma a felség után — bátran
írjuk ki — legnépszerűbb embere
az országnak. Ugyanazt a minisz-
terelnököt, akit még nemrég, ha
nem is abezugolással, de legalább
is néma csönddel fogadtak Buda-
pest utcáin, lépten-nyomon éljen-
zéssel és kalaplengetéssel üdvözöl-
ték a közel lefolyt szép napokban.
Érzi és tudja mindenki, hogy
nélküle ma még nem értük volna
el a nemzeti sikereknek azt a
gazdag sorozatát, mely a millen-
niumi kéziratval kezdődött, a ma-
gyar katonai akadémiával folyta-
tódott és az ez évi szeptember 25-iki
legfelsőbb elhatározással nyerte
dicső, még ennél is többre biztató
befejezését.

A kabinet népszerű, pozíciója
erősebb, mint volt valaha, a sza-
badelvü párt új aranykorát éli. A
mindenféle közjogi és „nemzeti“
ellenzék meg ugyszólván le van
fegyverezve. Kénytelenek belátni,
hogy minden jól történt úgy,
ahogyan történt, s hogy a kor-
mány jól csinálja dolgát. Talán
nem esünk tulságos optimizmusba,
ha ezek alapján nyugodtabb si-
mább lefolyást jósolunk a parla-
ment imént megnyilt őszi ülés-

T Á R C Z A.

R u t h.

Alig volt tizenhatéves máris ki volt
fejlődve teljes mértékben. Ami annál
különösebb lehetett, mert anyja is, apja
is sovány vézna alkotásuk voltak. Csak
az arcán volt még ott a kislányos ki-
fejletlenség, csak ha ránézett az ember
az arcára, akkor nevette el magát, mert
arca olyan volt, mint egy pólyásbabáé.
De nem mindig, mert midőn a meleg,
szunyadó érzelm kitért kebléből néha,
néha s a szenvedély lángpirosra füstötte
arcát, a babuska arca egészen eltűnt,
hanem ott maradt helyébe, egy végnél-
küli szerelemmel telt hajadon szűzies
arca.

Leke különben, mint minden tizen-
hatesztendő leányé telve volt ábránddal
és nevelésesen cifra álmokkal. Talán
mert sok könyvet, sok szerelmes regényt
olvasott, vagy mert lelke amugy is hajolt
a romantikus történethez, egész lénye,
egész lelke maga is romantikus volt.
Pedig az a kör, az a család, amelyben
élt, egyáltalában nem volt romantikus,
sőt nagyon is realisan gondolkozott mind-
annyi, a pénz embere volt mindegyik.

Apjának gazdagon jövedelmező szappan-
gyára volt, nagyapja meg börzén spekulált,
anyja, nagyanyja már réges rég elhaltak,
alig-alig emlékszik rájuk. Így hát nő
nem igen volt körülte, legfeljebb Melanie,
a nevelőnő.

Vagy talán épen ez a kör, amely-
ben örökösen a pénz, a spekuláció
dominált, készítette lelkét arra, hogy egy
kissé ideálisabb dolgok felé is vonzódjon.

Különben egyedül nagyapját szerette
az egész háznál. Apját nem gyűlölte
ugyan, de nem is vonzódott hozzá. Annak
lelke rideg, sivár volt s lányával nagyon
keveset, vagy épen semmit se törődött.
Nagyapja ellenben a kedveskedések min-
den elgondolható nemével elhalmozta
Ruthot. Ő adta rá azt a bibliabeli nevet
is, amely mindenesetre ritka és elég jó
hangzású név volt.

Még most, amikor már nagyobb volt
nála, odavonta ölébe Ruthot az öreg
Szirmai s aztán megcsókolta hófehér
homlokát, aranyszínü lány haján sokáig
rajta nyugtatta aranygyűrűs sovány kezét
s mosolyogva nézett belé unokája ragyogó
szemeibe.

- Ruth?
- Mi az apus?
- Hány éves vagy már te?

— Hiszen azt jobban tudhatja apus.
Minden nap azt számítja. Isten bizony
már meguntam.

— Meguntad? Te kis fajankó. Hát
neked nem öröm ez, mikor tudod, hogy
tizenhatesztendő vagy?

— Nem, apus, nem. Én sokkal
jobban szeretném, ha még tíz éves volnék
s aztán most siránkoznék az eltört viasz-
babám felett, amelyik tudott sirni, tudott
nevetni, ha én akartam.

S aztán olyan szomorú arcot vágott
hozzá, mintha teljes mértékben úgy érezte
volna, ahogy elmondta. Még két ragyogó
könnyesépp is megjelent szeme alsó héján,
hogy bizonyítsa, hogy ő mennyire nem
örül annak, hogy most már — nagy-
lány lehet.

Szirmai csak mosolygott s vidáman
tekintett Ruthra.

— Te persze most rettentő mód
— meguntad az életedet. Ismerem már a
ti szokástokat. Még mielőtt megismerté-
tek volna az életet, vagy egyáltalában
beléptetek volna az életbe, már egy bi-
zonyosfajta, kimagyarázhatatlan eredetű,
életundor, — csömör vesz rajtatok erőt.
Megunjátok a világot, ami körültek
van, még legkedvencebb virágaitokat is
összetépvé sárbatapodjátok. Aztán miért?

szakának, mint amilyent még egy-két hónappal ezelőtt bárki is remélni mert volna. Egy félig-meddig békés ülészak pedig elég lehet az annyira kívánatos parlamenti konszolidáció végleges befejezésére, melyet Bánffy Dezső oly szép sikerrel előkészített.

— **A képviselőház** érdemleges ülést tulajdonképp csak a provizórium tárgyalásakor fog tartani. Addig teljesen érdektelen tárgyak intéztek el, néhány vicinális vasut, a régi horvát képviselők helyeibe új horvát bizottsági tagok választása és ehhez hasonlók. A provizórium, mint a M-g írja, már október 20-dika körül tárgyalásra kerül, miután a bizottság igen röviden fog azzal foglalkozni. A provizórium parlamenti letárgyalása, habár nem idéz elő valami nagyobb harezot, mégsem fog oly gyorsan megtörténni. A pártok részéről több felszólalás várható, a vita azonban 4-5 napnál tovább alig tart. A provizórium után az indemnity következik, október hó végén és csak azután fogják majd a delegációk a jövő hó közepén tárgyalásaikat Bécsben megkezdeni.

Uj védőgátok és körtöltések.

— Az alsó-szabolcs-tiszai társulat tervezett munkálatai. —

Debreczen, Október 8.

(Folytatás és vége.)

b) Községi körtöltések:

Az ártérben fekvő valamennyi községi belsőség gátszakadás esetén kisebb-nagyobb mértékben ki van téve az elöntés veszélyének, miután mindenikben, különösen a szélső házsorok, házastelkek, többé-kevésbé alacsonyabban fekszenek az árvíz színénél. Jelen tervezetben azonban csak azon községek körül terveztek körtöltések, melyekben az árvíz esetleges kitörése nagyobb károkat okozhat, melyekben egész háztömbök, utcásorok, szóval a belsőség jelentékeny része ki van téve az elöntés és romba dülés veszélyének.

A körtöltések 2:50 m. koronaszélességgel, kívül 1:3, belül 1:2 arányú rézsűkkel, a belsőségek szélén egyik ma-

gaslattól a másikkhoz, a védgát mellett fekvő községeknél pedig a védgáthoz be-kötéssel szám szerint 9 és pedig: *Kis-Tokaj, Baj, Pthürögy, Nagyfalú, Tisza-Lök, Búd Szent Mihály, Tisza-Polgár, Csege és Balmaz Ujváros* községek körül és a csapadék vizek kivezetésére arra alkalmas pontokon elzárható beton esővekkel terveztettek. A községi körtöltések összes költsége a kisajátítandó földterületek árával együtt összesen 117,545 frt 76 krra számított ki.

Jelen tervezet szerint tehát az árvizek localizálása és a községnek körtöltéssel ellátására 458,110 frt 95 kr. költséget igényelne.

C. Föltétlenül szükségesek-e ezen munkálatok?

E fontos kérdésre a társulati főmérnök a következőket felelé:

Eme különben nagy fontosságú ügyre vonatkozó az 1896. évi ápril 27-iki gyűlésen tett jelentésben előadott véleményem a tanulmányok megtétele és a tervezések befejezése után mit sem változott; mert úgy a tanulmányok, mint a tervezések még inkább meggyőztek arról, hogy esetleges gátszakadásnál ezen a viszonyok figyelembe vételével tervezett és a dolog természeténél fogva, valamely gátszakadás bekövetkeztéig víz nem tartó, alvógátakkal a kitért és előttök több kilométer szélességben elterülő árvizek további rombolásának megakadályozása csak úgy lenne remélhető, ha a tervezett második védvonal és a tervezettnél sokkal sűrűbben létesítendő keresztgátak méretei legalább is a védőtöltésekhez hasonló méretekben építtetnének ki. — Ennek kivitele természetesen az elérendő haszonnal arányban egyáltalában nem álló óriási pénzáldozatot igényelne, és a mellett a Tiszavidéki völgy egyes részei még így is áldozatul esnének és a költséges művelet végeredményében a legnagyobb részben legalább ma még a *Hortobágy vidéki szikes legelő területek megmentése érdekében* létesíttetnék.

A tervezet községi körtöltések létesítését a tett tanulmányok alapján elkerülhetlenül szükségesnek szintén nem tartom, mert habár az ártérben fekvő községek között kétségtelenül vannak olyanok is, melyek belsőségei egy nagyobb árvíznél bekövetkező gátszakadás következtében nagyrészt romba dülhet, de

kivétel nélkül minden község rendelkezik a belsőségben fekvő oly magaslatokkal, melyeket az árvíz meg nem nem hághat és a hová az élet és vagyon mentés a legkritikusab helyzetben is biztos menhelyet találhat.

Az előadottak alapján van szerencsém javasolni, hogy a tervezet felküldését a 91/1897. számú leirat értelmében a Tiszavölgyi Társulat Központi Bizottságának oly észrevétel közlése mellett méltóztassék elrendelni, hogy a felvett javaslatokat a társulat *elvileg* a Tisza völgyére nagyfotosságának és mintegy az ármentesítési munkálatok betetőzésének tekintti ugyan, de a tervezet kivételét *speczialisan ártérre* a jelentésbe foglaltak alapján sem az ártér, sem a községek érdekében, *az elérendő haszonnal arányban állónak, sem elkerülhetetlenül szükségesnek nem tartja.*

A villamosság királya.

— Tesla. —

Hazai horvát és szerb lapok egy amerikai napilap, a *Chicago* hasábjából merítve, következő kis hírt hozták a minap:

„Hirneves hazánk fia Tesla Nikolo (Miklós) kit az egész művelt világ bámul és esodál, ismét egy új villamos készüléket talált föl. A hirneves föltaláló, valamint Amerika legkitünőbb orvosainak nyilatkozata szerint ez új villamos készülék alkalmas lesz mindennemű orgánikus betegség gyógyítására. New-York volt polgármestere, Hevit S. Ábrahám, aki sokat szenvedett májbetegségben, első kísérlette meg ez új készüléket használni s az összes beavatott szakértők legnagyobb bámulatára, egy nap alatt teljesen meggyógyult.”

Miután a magyar lapok hasábjain csak elvéve jelent meg egy-egy rövid hír vagy jegyzet világhírű hazánkfőiről, azt hiszem, nem lesz érdektelen az olvasóra, ha egyet-mást hall erről a férfüről. Nem lesz érdektelen annál inkább sem, mert dacára nagy hirnevének s annak, hogy Amerikában lakik, ahol a bevándorlók nagyobb része elveszti nemzeti jellegét, Tesla még mindig ragaszkodik hazájához. A mult nyáron egy nővérehez Fiuméba intézett távirat szerint haza akart jönni, hogy az ezredéves kiállítás töviről-hegyire megtekintse, de szerencsétlenség érte, a mennyiben több mil-

Ha ti azt tudnátok, ha ti arra megfelelőhétetek! Csak érzitek azt a fásultságot, azt a blazirtságot s az okával egyáltalában nem törődtek. Tudod, honnan van ez az életundor? Meguntátok már babáitokat, meguntátok már a gyerekszobát s mivel még kevesen sejtitek, hogy lehet ám élő babákkal is játszani, akik épúgy sirnak, vagy nevetnek, ha ti akarjátok, mint az aranyhaju viaszbab, — csak akarni kell, — hát sötétnék látjátok a jövőt. Meguntad te is már a babádat, — hiába kívánczol utána, tudom én, hogy meguntad, — csak hát nem tudsz más alakban kifejezést adni kívánságodnak. Fény, csillogás kell nektek, hogy lássátok s hogy aztán egy kevés időre elkábulva szivjátok, szüresöljétek az öröm, a kéj poharát. Élet kell nektek, zsbongó, lüktető élet, ahol forró véretek izzásba jó s ha örült kábaságot tesztek is, kiment korotok. Élet kell neked is kis bogaram, csillogó, ragyogó élet.

Ruth megrázta selymes haját, aztán a szemébe hullt fürtöket szépen eligazította. Csillogó szemét nagyapja arcára szögezte, kemény, katonás tekintettel nézett rajta végig, majd szája széle hirtelen felszaladt rózsás füle felé s hangos kaczaj szakadt ki kebléből.

— No, apus, még sohase mondtál ilyen jó — prédikációt. — Sajnálak érte!

S még egyszer a szeméi közé nevetett.

Szirmai azonban nem vesztette el kathedrális komolyságát s megrovó hangon mondta.

— Ruth, azt mondom, hogy ne neved ki.

— Na hát nem nevetlek ki. De azt kijelentem, hogy nem — megyek férjhez soha.

— Hát hogy is mennél te férjhez, hogy is hagynál itt engemet te kis madaram?

— Pedig tudom, hogy apusnak már egy egész legió völegényjelöltje van fényképek alakjában a tárczájában.

S hirtelen kilopta a nagyapja belső zsebéből a finom, szarvasbőr tárczát.

— Mondtam ugy-e, — kiáltott fel — hogy telve van völegény jelöltekkel.

S vagy tizenöt darab pompás kabinet képet szórt ki a puha szőnyegre s aztán a lábaival mutogatva elkezdte:

— No apus, rosszul válogattad ki, ezek közül egyik sem tetszik nekem. Nézd ennek milyen ferde az orra, amazé meg egészen pisze. Hát ez meg itt csupa —

orr. Na annak a szája meg — pityergőre áll, talán sokat veszett a bőrzén. Ez itt nem volna épen nagyon esunya, ha pupos nem volna nagy mértékben. Hát ez ott meg valóságos 7 bő esztendő. Ugyan, ugyan apus, hát hogy lehet ilyenőket összeválogatni? Ezek közül egyik sem lesz a férjem.

Szirmai ur ránevetett.

— No ha ezek közül egyik sem tetszik, majd ajánl akkor szebbet jobbat a Balogh ur. Megkérjük hogy ajánljon.

Hogy ki volt Balogh ur, azt még magok sem tudták egész határozottsággal mert nem ismerték. Szükségük volt egy férfiura, aki Ruth-tal francziául társalogjon s valamelyik ismerősük Balogh Gyulát ajánlotta, mint aki igen jól érti a francia nyelvet s aztán igényei sem tulajdonképpen. Azonban még mind ez ideig nem mutatta be magát, másnap délutánra ígérkezett.

Másnap délután meg is jelent. Szinte visszatetszést szült Szirmai urnál. Kopott, szürke ruha fityegett testén, a várt és megkívánt szőnyegre szalónruha helyett. Kezei kesztyű nélkül lobáloztak két oldalán s régi feketére barnult sárga cipőjéből szinte kezdett kikandikálni nagy

Hét év laboratóriuma részben leégett s így nem jött el. Tesla Miklós született 1857-ben Goszpics horvátországi városkában, hol atyja gör. kel. szerb esperes-plébanos volt. Tanulmányai végeztével egy ideig a budapesti Ganz-féle gyárban volt alkalmazva, később pedig egy párisi elektro-technikus társaságnál vállalt hivatalos mint ilyen Strassburgban és más városokban bevezette a villamos világítást. Innen Londonon át, a hol több hónapot töltött szükölködve, miután összes pénzét tárczájával együtt elvesztette, egy magyar ember szivességéből 1884-ben átvitorlázott Amerikába. Párisból és Londonból ajánló leveleket vitt magával a villamos-királyhoz, Edisonhoz, a ki azonnal alkalmazta is laboratóriumában az eszes fiatal embert, a ki két évet töltött nála, mikor is külön laboratóriumot rendezett be magának s azóta önállóan a saját szakállára dolgozik. Már 1885., 1886. és 87-ben magára vont a szakértő világ figyelmét Amerikában 1888-ban pedig az amerikai Pittsburgh Press és egyéb nagy hírlapok a következőket mondották róla: „Edison ur és a többi eminens elektrotechnikus már annyiszor kijelentették, hogy a motor, alternatív áramlatokkal lehetetlenség nonsens: de Tesla új találmánya, miután azt alaposan kipróbálták, bebizonyította, hogy az eminens gentleman, Edison ur nagyon esalódott.” Ezzel az új találmányával Tesla egyszerre meghódította az egész tudományos világot és egy csapásra világhíressé lett, mely őt a világ leghíresebb elektro-mérnökei sorába igattta.

Azóta híre napról-napra óriási arányokban gyarapszik. Meghívást kapott Londonba, hogy az ottani kir. tudományos akadémiában mutasson be néhányat találmányaiból. Tesla elfogadta a meghívást s az egész akadémia előtt szenzációs tudományos előadást tartott.

Az angol Star 1892. évi egyik számában beszélgetést közöl, melyben őt „a tudósok oroszánjja”-nak nevezi.

Londonban tartott előadásai után fölkérték, hogy Párisban is tartson előadást, a mit ő 1892. évi február 19-én a Société française de physique és a Société internationale des electriciens ülésein meg is tett, különféle kísérletekkel támogatva előadásait. Ez előadásokról Hospitolier E. a La Nature laphasábjain igen szépen referál, illusztrálva egyszersmind az előadás kísérleteit és mozzanatait. E lap

Teslát állandóan így nevezi: „le jeune savant hongrois.”

A New-York Herald 1893. évi április 29-iki számában beszámolva Teslának egy St. Louisban tartott előadásáról, a minőt Amerika még nem látott és nem hallott, többek között ezt írja: „Tesla nevét az imádat bizonyos nemével szokták emlegetni, mint oly emberét. Kinek varázsereje és hatalma van a természet legmegfoghatatlanabb titkain. A tudomány legmagasabb fokán álló emberek nemesak az Egyesült-Államokban, de egész Európában azt állítják, hogy Tesla csak most kezdte feltárni a világ előtt nagyfontosságú találmányainak eredményét s hogy rövid idő múlva oly találmánnyal fog előállani, a mely a mai villamos tudományt annyira fölül fogja mulni, a mint fölülmulta hajdan a telegráf a postakocsit.”

Ime ilyen és ehhez hasonló bírálat van az amerikai lapokban ezerszámmal, így ír számtalan angol, francia és német lap erről a nagy hazánkfíróról, a kinek már 1889-ben körülbelül ötven szabadalma volt különféle motorokra az erő transmissziója, a villamosság transzformációjára, különböző villamos gépekre, lámpákra, regulatorokra, termomagnetikus motorokra stb.

A chikagói kiállításon elnevezték őt King of electricity, a villamosság királyának, a mi, tekintve, hogy Amerika a villamosság hazája, elég nagy dicsőség egy magyarországi szerény fiatal emberre, mert szerény a végletekig.

Tesláról a világ könyvpiacán valóságos irodalom foglalkozik, angol, francia, magyar, német, szerb nyelveken, a melyek igazi bámulattal irnak utólrhetetlen találmányairól a melyek között nem legkisebb az a villamos gépezet, a mely a Niagara vizes érejét átviszi Chikago és Buffalo városokba s ő maga azt a reményét fejezte ki, hogy ez óriási vizes érejét nemsokára áthozza az Oceánon át hazájába Európába is és pedig drót és kábel nélkül, amit az általa föltalált autohárfa is bizonyít, melynek segítségével drót nélkül mértföldekre képes beszélni. E találmány talán hasonló a Mercioni-féle találmányhoz, csak hogy Tesla már öt évvel ezelőtt képes volt husz mértföldnyi távolságra megértetni magát drót nélkül.

Teslának idehaza nagy atyafisága van, egyik nagybátyja szarajevói érsek, a másik pedig m. kir. honvédezeredes.

Vidiczky György.

ormótlan lába. Teste nagy trabális, szinte rengett a padló léptei alatt, valósággal az őserő sugárzott ki belőle, mint valami hatalmas, izmos bikából. Kezei is vaskosak, szinte aczélmények s ujjai felett kidagadtak az erek, a melyek telve voltak meleg, forró vérepekkel. Csak az arca volt finom, csak a feje, szája felett szép puha bajusz kaczerkódott, szemeiben méla tűz égett, homloka magas, derült s haja rendezett, gazdag fürtökben futotta be értelmes, okos fejét. Hangja csengő, finom árnyalatokban gazdag, olyan jól esik hallgatni, Ruth élvezettel bámult feléje s mikor franciául egy pár szót szólott hozzá, olyan végtelen nagy boldogság ömlött el egész testén.

Aztán elpanaszolta egész élete sorját, minden nyomorúságát. Szegényen küzködve nyomorgott sokáig, mint a kivert kutya bolyongott utcáról-utczára éhesen, rongyosan. Csavargónak hitték, élnem lehetett tartották. De nem volt az, hanem csak szerencsétlen. Ellene esküdt minden s midőn tisztességes munkát keresett, kinevezték mindenütt. Csak nagysokára, sok éhség után tudott egy kis pénzhez jutni, azután többhöz, többhöz most már meg teljesen tisztességesen díjazták mindenütt. Még belőle, szegény, nyomorgó édes

anyjának is juttathat belőle egy keveset. Nem sokat, mert abban a nagy városban roppant nehéz az élet, sok pénz kell a tisztességhez.

Olyan álitattal hallgatta a beszédet, mint ahogy régen egy karácsonynapon a templomban figyelt a pap szavaira. Hanem most sokkal nagyobb melegség támadt a szívében. Egy édes-édes érzés rezgett át a szívében, lelkén, amelyik aztán könnyet is esalt ki a szemeibe, nem azt a keserűt, azt a fájót, amelyik nehéz bánat után támadt, hanem azt az édeset, amelyik kiesordult szemeiből kislány korában akkor, amidőn az első beszélő — babáját kapta Krisztkinlibe. Balogh csudálkozva nézett rá s aztán megint csak tovább folytatta a beszédét. Az öreg Szirmai megkérdezte: mi baja. De hát maga se tudta, nem mondta, csak érezte, csak sejtette.

Hanem azért, mikor Balogh Gyula eltávozott, megint csak kiesordult a köny szemeiből. Hirtelen odaborult nagyapja vállára s aztán halkan, de határozottan mondta:

— Apus, én nem leszek a más felesége, csak a Balogh Gyuláé! . . .

Juhász Sándor.

A jog és pénzügyi bizottság ülése.

Debreczen, okt. 8.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap d. u. ülést tartott Vecsey Imre tanácsnok elnökle alatt. Jelen voltak:

Komlósy Arthur főjegyző, polgármester helyettes, Márk Endre, Komlósy Dezső, Stáhl Géza főmérnök, Zádor Lajos, Kernhoffer József, Nagy Ferencz, Mayer Emil, Bechert Manó és Varga Károly jegyző.

Az általános csatornázás.

Az ülésnek első, igen fontos tárgya volt az általános csatornázás ügye, amely szépítési és főként közegészségügyi szempontból elsőrendű feladata a közel jövőnek. Stáhl Geza főmérnök ismertette a csatornázás tervét s mellette felhozta mindazokat az indokokat, amelyek mulhatlanul szükségessé teszik, hogy az általános csatornázás kivitele halasztást tovább nem szenvedhet.

— Debreczen régi csatornái helytelen rendszerben épültek, — az egész belső részt egyszerű vakolattal vonták be s az aljat szegletes formában építették. Sok és kellemetlen hátrányát érezzük meg ennek. A vakolat az időnek, különösen pedig a kanális belsejében kifejlődött gáznak nem bír ellenállani, csakhamar elporladt s nyoma sem maradt. A kanálisnak szegletes rendszere miatt nincs meg a kellő lefolyása, a bűzös folyadék a téglák között átszűrődik a földbe s Debreczen egész talaját inficiálja. A főmérnök felhozott indokai után javaslatot, illetve indítványt tesz, hogy Debreczenben a csatornázás tíz évre beosztott munkálattal, végrehajtandó volna. A szükséges költséget kölcsönrel fedezze a város. Meghallgatta ezután a jog és pénzügyi bizottság a szépítési és építési bizottság javaslatát, majd a főszámvevő véleményét is. Ez utóbbi lakonikus rövidege miatt nem a legszivesebb fogadtatásra talált a bizottsági ülésen, sőt a bizottság tagjai erősen kikelték, hogy a város ily nagyfontosságú kérdésében a joggal elvált gondos véleményt részletesebben nem tárja fel s azzal a pár sorral, amit mond, mintha tulakarná magát tenni a kérdésen. A bizottság tagjai azonban annál lelkiismeretesebben foglalkoztak a csatornázás ügyével s az érdekes eszmecsere végeredményeként kimondták, hogy javasolni fogják a tanácsnak s annak utján a közgyűlésnek: vegyen fel Debreczen város a hatszázezer forintos munkálatokra ötven évre szóló amortizációs kölcsönt. A kölcsön beszerzésére azonban pályázat hirdetését tartja szükségesnek, míg a csatorna hálózat kiépítését tíz év alatt óhajtáná. A csatornázási munkálatok teljesítését vállalat utján kívánja elérni, a vállalati feltételekben azonban világos kifejezését tartja szükségesnek annak, hogy a vállalkozó milya egy-séges árak mellett hajlandó az építkezésre az esetben, ha a város és az esetben, ha ő maga fog megfelelő téglanyagot szolgáltatni.

Ingyenes nyomtatványok beszüntetése.

A városi tanács egyik utóbbi ülésében foglalkoztak az egyházak, iskolák és a színház részére a város által engedélyezett ingyen nyomtatványok ügyével s a gondos utánanézés és vizsgálat eredményeképp konstatahették, hogy az ingyen nyomtatványok

készítésénél erősen tulmentek, a kedvezményre jogosítottak azon határon, amelyet még egy 1880. évi közgyűlés határozata megszabott. — A tanács belátta, hogy itt gyökeres intézkedésre van szükség s a Komlóssy Arthur főjegyző vizsgálatának eredménye folytán vitte ezt a kérdést a jog és pénzügyi bizottság elé. Komlóssy Arthur Márk Endre, Komlóssy Dezső és Zádor Lajos felszólalása után kimondták, hogy a gyökeres orvoslás első lépését meg kell tenni; készíten a város saját szükségletére nyomtatványokat, redukálja a nyomdai személyzetet. Ami az egyházak, iskolák és színház ingyen nyomtatványait illeti, ezekre nézve azt javasolja a bizottság a tanácsnak a közgyűlésnek, hogy azokat 1898-tól szüntesse be s helyette adja ki készpénzben azt az összeget, amelyeket az egyházak, iskolák és színház nyomtatványaira annak idején a közgyűlés megszavazott.

S z i n h á z.

Kisasszony feleségem.

Ez a kedves operette olyan mint a jól conservált asszony. Ha másfél évtizedig nem láttuk s véletlenül találkozunk vele, nemesak a bók mondatja velünk: Ejnye beh megszépült! Ily elmékedések fogtak el, midőn a népszínház műsoráról is 14 év óta levett operette első akkordjai, az a vidám, életképes muzsika újból felhangzott. Akkor még Pálmay Ilka aratta Marjolaine szerepében a hódolatot s a körülmény nagyon csábít arra, hogy az akkori s a mai Marjolaine közt összehasonlítást tegyünk. Hát bizony Pálmayt oly elismert művészi prestige övezi, a melyet köznapi kézzel megérinteni nem szabad, de bizton mondhatjuk, hogy a „Rozsok közt“ hamiskás dala még nem hangzott el oly tiszta csengéssel sem a főváros sem a vidék színpadjain, mint nálunk tegnap. Kállay Lujza, a szőke leánykává varázsolt művész első megjelenésével meghódított s Frickevel való kettősét a legteljesebb sikerrel és praecizitással énekelvén le, központja maradt az érdeklődésnek, melyet a legmesszebb menő mérvben elégitett ki. De a hatásos kukkarkart még az ő igyekezete sem tudta megmenteni, oly tüneményszerűen hamis intonálással és megzavart rythmussal darálta le azt a chorus. Karacs Imre méltó partnere volt. Eleven játéka s ha néha szintelen is, de mindig biztos éneke feledtetheti velünk elődjét. Sziklay pompásan alakította a gyámoltalan van der Bum bárót s egymaga képviselte a darab humoros oldalát, mert Szentésnek, kinek Petersop vendéglős szerepe bizatott, minden igyekezete csak visszatetsző öröklődés maradt. Békessy kissé mereven mozgott a salonfi Hannibál szerepében, de e hiányt bőven pótolta izléssel előadott énekszámával. Különösen a II. felvonásbeli nehéz trió sikerének oroszlánrésze illeti őt. Serfőzy Zseni nagyon kedves Avelin volt. Kár, hogy szemöldökeit és ajkait oly erősen kifesti. Ő nem szorul a cosmetika segítségére.

Nem tudjuk, a karok erős ingadozását az eddig deréknek ismert karszemélyzetben, vagy a betanításban kell-e keresnünk? Mindenesetree fontos, hogy a színpalak mögül énekelve előjövő kar odakint helyes intonálást nyerjen. — Znojmszky karmesteré az érdem, hogy a kar gyengesége nem nyilvánult szembeöt-lőbb mérvben.

S.—

NAPI HIREK.

T á j é k ö z t a t ó.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kérészeteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Zóna-mészárszék helyisége Csapó-utca Slezák-féle ház, a gyógyszerár mellett, továbbá a kenyérpiacon a Szikszai-féle házbán. Beiratkozhatni a székhelyiségekben. továbbá a D. E. és R. U. szerkesztőségeiben és Thót Lászlónál Csapó-utca 319. A jelentkezés legelőszérűbben levelezőlap útján történhetik.

Famunkatanítás. A közügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Felhívás előfizetésre.

Október 1-jén új előfizetést nyitunk lapunkra s erre különösen felhívjuk azok figyelmét, akik új előfizetőkül belépni óhajtanak.

A Debreczeni Ellenőr ugyanis minden eddigi előfizetőjének és azoknak, akik már most legalább egy évnegyedre előfizetnek, ajándéku adja a rendkívül csinos kiállítású és gazdag tartalmu

Civis Naptárt.

Az 1848. szabadságharcnak 50-ik évfordulójára való tekintettel, ezen naptár a következő, — vidéki naptárban páratlan — becses tartalommal jelenik meg:

A teljes naptári rész — jegyzék naplival. Nagy idők. Költemény. A Civis Naptár részére írta: Szabolcska Mihály.

I. Márczius tizenötödike 50-ik évfordulója (képekkel.)

II. Debreczen város története (képekkel.)

III. A debreczeni honvéd egyesület (képekkel.)

Írta: Bartha Mór.

Az én gallérvköpönyegem. Rajz. Írta: K. Tóth Kálmán.

Monákó. Humoreszk. Írta és a Civis Naptár részére átengedte Várad Antal.

A szociálista. Novella. F. E. után németből fordította: Somos Árpád.

A párisi tűzkatasztrófa.

A török-görög háboru (2 képpel.)

II. Vilmos német császár Magyarországon (képpel.)

Hasznos tudnivalók (különösen gazdaszanyok részére.)

Humor, (képekkel) számtalan adoma és tréfas vers.

Dankó Pista összes nótái.

Czím-tár (az összes hatóságok, testületek, közintézetek, kereskedelmi és iparvállalatok stb. jegyzéke.)

Ilyen sokoldalú, minden családnál nélkülözhetlen naptár bizonyára kedvező fogadtatásban fog részesülni általában véve is, t. előfizetőink azonban

Ingyen kapják.

A Debreczeni Ellenőr előfizetési ára az október—decemberi évnegyedre 2 frt 50 kr.

A szétküldésre a legnagyobb gondot fordítjuk. Kérjük ennél fogva az előfizetési pénzek idejekorán való beküldését.

A Debreczeni Ellenőr kiadóhivatala.

A város belterületének határvonalai.

A városi közgyűlés jul. 29-én megállapította a város belterülete határvonalairól szóló szabályrendeletet, amely a munka alatt lévő általános szabályozási terv keretében fog szolgálni. Az új vonal felöleli az összes szőlőskerteket s az ezek között fekvő telepeket és majorsági földeket. Északon a város kiterjed a Nagyerdőig, keleten a guti faraktár tulsó széleig, délen a boldogfalvi és tégláskertek legszélsőbb gyepüjéig, nyugaton a Taczó folyásáig. Ezt a szabályrendeletet Kéki Sándor és társai felekezéssel támadták meg; de a belügyminiszter a felfolyamodvány elutasítása mellett jóváhagyta s egyuttal felhívta a város közönségét, hogy az általános szabályozási tervezetet is minél előbb megállapítsa s azt felülvizsgálat végett hozá terjessze fel.

— Ujházy Károly utóda. A nemrég elhunyt Ujházy Károly helyére — mint értesülünk — a III. kerületi orvosi állásra legközelebb dr. Varga Emil fog kineveztetni, aki az állás teendőit eddig is mint helyettes látta el.

— Id. Bácsy László meghalt. Városunk egyik érdemtelen polgára id. Bácsy László ügyvéd, a debreczeni ref. egyház volt számvevője, városi törvényhatósági és egyh. bizottsági tag, a kit érdemeiért Miskolc városa diszpolgárává választott, ma reggel 80 éves korában jobb létre szenderült. Özvegyén, 3 gyermekén és unokáján kívül számos rokonnal mélyen sujt a gyász. Temetése vasárnap f. hó 10-én délután 2 órákor lesz a Nagy-Csapó-utcai 317. sz. alatt levő háztól a Kossuth-utcai sírkertbe.

— Művészestély. Szotyori Nagy Károly zeneakadémiai igazgató társadalmi életünket időközönként rendezendő művész estélyekkel fogja élénkíteni. Az ilyen estélyek elsője szombaton folyó hó 16-án lesz a zeneakadémia helyiségében, amelyen az akadémiai tanárok és a szintársulat egyes kiválóbb tagjai fognak közreműködni.

— Monstre tárgyalás párbaj vétségekért. A debreczeni kir. törvényszék folyó hó 18-án délelőtt 9 órákor kezdi meg a végtárgyalást 17 vádlott ellen, akiket mindet párbaj vagy abban való bűnrészeség vétsége miatt üldöz a büntető bíróság. A tárgyalásra nem kevesebb, mint 74 tanu, köztük több orvos és vidéki hírlapíró van beidézve. A fővádlott Gallovich Jenő volt debreczeni hírlapíró, aki Losoncra hoz magával védőügyvédet. Lőv József hírlapíró dr. Weinberger Sándor, Redl Siegfriedet dr. Hegedüs Jenő ügyvéd fogják védeni.

— A cs. és kir. közös hadseregbeli katonák szemléje. F. évi október hó 12-én az 1887. 1888. és 1889. évben a cs. és kir. 39-ik gyalogezredhez besorozott tartalékos és póttartalékosok; Október hó 13-án az 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. és 1896. évben a cs. és kir. 39-ik gyalogezredhez besorozott tartalékosok és póttartalékosok s végre: Október 14-én az 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. és 1896. évben más csapatokhoz besorozott tart. katonák, u. m. huszár, szekeres, tüzér, utászok stb. tartoznak az ellenőrzési szemlén megjelenni. A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya figyelmezteti az illető szemlékötöles katonákat, hogy a fentjelzett na-

pokon mindenkor reggel 8 órakor a Pavillon-laktanyában annyival is inkább pontosan jelenjenek meg, mert a ki ezen jelentkezéseket elmulasztja, a fennálló főrvények értelmében szigorúan fog megbüntettetni.

— Nyomán vannak a nyári tolvajoknak!

A nyárfolyamán, mint az esetéről-estremegirtuk, majdnem egy és ugyanazon módon vittek végbe ismeretlen tettesek vakmerő lopásokat. Az éjjelen át nyitvahagyott ajtókon behatoltak az alvó szobákba és az ott talált ruhaneműeket összepakolva, elvitték, mialatt a lopott ruhák tulajdonosai ugyanazon szobákban aludtak. A rendőrség most akadt e tettek elkövetőinek nyomára. Az egyik kárvallott ráismert ellopott kabátjára egy emberen az utcán. — Rögtön rendőröket hívott és az embert a II. kerületi kapitánysághoz vezettette, ahol ez kijelentette, hogy a kérdéses kabátot a zsidó-utcai egyik ócskásnál vette. Az ócskás ezt igazolta is, minél fogva az embert szabadon bocsájtották, de üldözik azt, aki a kabátot eladta.

— Az ujfehértói csodarabbi.

Messze földön híres volt az öreg *Silber Herczka* ujfehértói rabbi, akit általánosan csak „Rabbi Herczka” néven ismertek. Nemesak a közeli falvakból és városokból, hanem az ország minden vidékéről, sőt külföldről is igen sokan, ünnepek alkalmával különösen ezer számba jártak hozzá tanácsért, vagy lelki vigasztalásért és pedig nemesak hitsorsosai, hanem keresztyények is. Csodatevő ember hírében állott a kiváló talmud tudós, aki azonban hírnevét épenséggel nem fordította a saját anyagi hasznára. Egyformán szívesen fogadta a nála begyűlt tömérdek pénzt és nyomban szétküldözte nyomorban sanyúlódó hitsorsosainak különösen Oroszországba és Palesztinába. A szent életű öreg rabbi forduló szegényeket és gazdagokat. Kedden a Jom-kipur előestélyén a templomban halt meg, ami bizonyára még emelni fogja emlékének nimbuszát. Temetése, melyen hitsorsosai közéről és távolról sereglettek össze, tegnap d. u. ment végbe. Debreczenből külön vonat vitte az izr. vésztevőket a temetésre, ott voltak *Krausz Vilmos* főrabbi, *Reichmann Ármin* hitközségi elnök, *Weisz Sándor*, *Drucker Mór* és a képviselőtestület még számos tagja. Mintegy 7000-en kísérték végútjára.

— **Esik, esik . . .** Jer Ossián! . . . Jöjj te vén skót dekadens, a ki kitanultad, hogy az ősznek is van poézisa, a ki fölfedezted, hogy az eső kopogásában is van melódia, a száraz ágnek is van érző idege, a jégvirágnak is van illata, a ködben is van délibábos káprázat, az őszi légynek is van története . . . A hét eleje óta szakad a vékony, szurós eső, a mely ellen nem ad védelmet semmiféle esernyő. Mintha millió szálabban szakadna a földre. Párázata a csontig nyirkossá teszi az embert, a hideg nedvesség rászáll mindenre, bevonja az agyat, idegszálakat és taplóssá teszi a kedélyt. Az utcákon csak az jár, a kinek muszáj, az ablakok alatt csukott kocsi robognak. Kétségbeeséssel nézzük az eget, de az olyan egyformán, tarkázatlanul szürke, mint egy ólomkoporsó födele. És beköszönt az örök hűlés, minden második ember köhög és minden első prüszköl a náthától. S mikor a láthatatlan nap nyugvóra hajlik, a szürke sötétséget felváltja a barna sötétség. Az eső egyre esobog, lassankint barnaság terül el, a korzó mentén kigyulnak a sárgás fanyű lámpák . . . de

közönsége nincs. Hova lettek hirtelen a mult heti gyönyörű esték, a tarka tömeg, tolongás nevetés? Megölte az eső. Csak a színház előcsarnokában látni, amint siet a közönség a vizes igaz világból menekülni a fantázia derűs országába.

— **Vidéki zsurnalisztika.** Érdekes szerkesztőváltásról értesítik lapunkat Nagyváradról. *Lovassy Andor*, a nagyváradi „Szabadság” napilap felelős szerkesztője ezen állásától megváltik és egyszersmind megváltik a megyétől is, melynek jegyzője és elmegy Budapestre *Mikszáth Kálmán* új lapjához, mely f. hó 15-én fog megjelenni. *Lovassy Andor* erős talentumával nagy hasznára vált Nagyvárad közügyeinek, melyet veszteség ér az ő távozásával. A *Mikszáth* lapja ellenben egy szellemes, reményteljes újságíró és író nyert az ő személyében. A Szabadságnál az ő szerkesztői helyét a lap kitűnő főmunkatársa, *Halász Lajos* foglalja el f. hó tizedikétől.

— **Ki a legény a csárdában?** Hát *Nagy László*, a ki napszamos ugyan, de nem dolgozik, lakása nincs és hatalmas farkos bottal jár. Megmutatta tegnap este is, hogy ő a legény a Szent-Anna utca végén lévő *Épresház* korezmában, a honnan az ott nyugodtan idogáló *Gyevai Lukácsot* és életpárját minden ok nélkül kiverte. De ezzel sem elégedett meg. A korema előtt fekvő *Biró János* ment és a botjával agybafoverte. A megkínzott embert úgy találta meg vértócsában az őrző, mely a nagy jajveszékésre odasietett. A sérültet ápolás alá vették, a duhaj legényt pedig tartóztatták.

— **Villamos vasut Nyiregyházán.** A kereskedelemügyi miniszter elrendelte a nyiregyháza—sóstói villamos helyi érdekű vasut közigazgatási bejárását. A 76 centiméter nyomtávval egy vágányra tervezett pálya a magyar kir. államvasutak nyiregyházai állomásából indul ki és a város belterületén át a sóstói fürdőig vezet. A közigazgatási bejárást október hó 18-án reggel 9 órakor kezdik meg a nyiregyházai városház tanástermében.

— **Az almatolvaj.** Az a vasuti munkás, akit *Bocznán Elemér* állomásfőnök rajtaért, hogy nagymennyiségben lopja el a raktáron levő almakészletet, bevallotta tettét, melynek okául nyomasztó helyzetét hozta fel. A tolvajt átadták a kir. ügyészségnek.

— **Uj szabadalmak.** A m. kir. szabadalmi hivatal a következő szabadalmak leírását küldte be: Folytonos üzemű acetylengáz fejlesztő készülék. Hygienikus vankos. Készülék szeméttartó edényeknek szemetes kocsiiban való pornélküli kiürítésére. Szemét égető kocsik. Utczai szemét söprő és szállító gép. Hygienikus, nem robbanó sárga és vörös phosphortól ment gyufa. Záró szerkezet tizedes mérlegek számára. Készülék folyékony acetylennek világítási s egyéb célokra való összegyűjtésére. Ujtások a kanadai és víz öblítéssel működő furó berendezéseknél. Javitások öntött vas takarék tűzhely lemezeken és kereteken. Egyetemes körkemence és eljárás frissen sajtolt téglák és egyéb anyagok szárítására és égetésére. Szállítható sütő kemence. Uj ismétlő lőfegyver. Nyomtató telegráf. Acetylen lámpa. Több részből álló rugós derékaj. Berendezés egy üléses kerékpárnak két ülésesre való átalakítására. Vízvelocipéd. Eljárás a termést gyarapító talajbakteriumok tömeges előállítására és konzerválására, valamint a magvetésre szánt termő földnek ezen bakteriumokkal való oltására. Ujtások vetőgépeken. Vasuti kocsik kapcsolás. Mindazok, a kik a szabadalmak leírása és rajzai iránt érdeklődnek, azokat hivatalos helyiségünkben megtekinthetik. — Debreczen 1897. szeptember 29. Kereskedelmi és iparkamara.

x A Dréher-féle udvarkert éttermében a színház után választékos friss vacsora.

A gukker.

II.

Most meg már a karzatra kerültem és onnét néztem körül a színház közönségén, de szép is onnan a magasból lenézni. Azt az alólról sok nagyot, milyen kicsinynek látja az ember. Igaz, hogy nem volt gukkerem, de a szomszéd bakáéktól eltanultam, hogy az ember lyukat csinál a tenyeréből és azon néz keresztül és így lóvá teszi a szemét.

„A kisasszony feleségem”-et adták. Ugy csattogott az ének, mint karzati nyelven szólva némely ember arcán a pofon, de tetszett is a közönségnek, mert a párosok ugyancsak kitétek magukért.

Az este már csak egy páholyban diskuráltak folyton és egy görög ült hátul a színpadnak, az egész előadás alatt. Irtam is az összes fővárosok antiquariussainak, hogy küldjék meg a legrégebb és legújabb előkelő világ „Salon”, „Bonton”, vagy „Az előkelőség a bálteremben, színházban” ezimen kiadott munkákat, hogy valamit már én is tanuljak és ne legyek holtom napjáig egy elmaradt ostoba paraszt.

Mert eddig az én gyarló eszemmel azt tartottam, hogy ha valaki a páholyt kibérli, abban felakaszthatja a kabátját, kalapját, szép esendesen czukorkákát majzol, felvonások közt látogatást fogad, ilyeneket viszonz, de nem bérelvén ki az egész színházat, nincs is joga azt a feesegeével betölteni, és más embereket, a kik ugyanugy sőt még jobban, mert nem ülnek öten-hatan egy helyen megfizették a helyük árát, élvezetükben zavarni.

Meg azt is tanultam, hogy társaságban és előkelő helyeken, a honnan az ember felé beszélnek arra fordul arczezal. A színházban pedig a színpadról beszélnek ugyan olyan intelligens lények a közönség felé, tehát illő, hogy az is a színpad felé forduljon, vagy ha unatkozik, menjen ki, mert nem muszáj ám azt, az egy-két hatost a mit fizetett leülni. És nagyon furesa lenne, ha a játszóknak mindegyike annak az urnak azt mutatná a mit ő mutat nekik.

Repesve várom a megrendelt könyvecskéket, hogy mi van azokban megírva?

Mi a karzaton azt tartjuk, hogy a mit lent látunk abban a két páholyban, az még sem lehet helyes, mert ha az lenne, a többi ur és urhölgy is azt eszelekedné, pedig nem eszelekszi.

Ugyan kérem ne sóhajtozzon itt! szoltam a szomszédomhoz.

Jaj kérem ne szóljon hozzám, mert itt is észrevesznek és akkor végem van; hanem adja át — az isten áldja meg — ezt a folyamodványt az igazgató urnak, igen lekötelez.

Jólvan barátom, azt megteszem.

Ime így szól ez a folyamodvány:

Nagyságos Igazgató Ur!

Hála Isten egészséges vagyok és kívánom, hogy jelen alázatos fomajodásom az Nagyságos igazgató urat becses családjával, és Piki nevezetű Tekintetes ebecskéjével együtt igyen találja, az Isten áldását kérem diadalmas személyére, hogy ezen irasomat teljesedésbe venni ne terheltesse.

Az színházi rendtartás elnevezésű 39 pontból álló tizparancsolatból azt bötüzném ki szegény alázatossággal, hogy hát a Nagyságos Igazgató ur eselédjei, vagy személyei vagy hogy is nevezzem őket kegyes jószágában is részeltethetnek.

valamint azoknak *állandó hozzátartóji is*, én nekem is az anyukom a direktor ur fókájába komédiázik, hát ha azt tartja, hogy én állandóan hozzá tartozom, legyen szives megengenni, hogy bemehessek, mert mint ujságíró kegyes hozzátartója valamelyik altitkár ur, akiknek olyan szép liberáliájuk van az ajtók mellett kitanána kergetnyi.

Melyhez hasonló lyokat kívánva maradtam az Nagyságos igazgató urnak kegyes jó indulatából

legalázatosabb szolgálja

J . . .

a Kállai Lujza nasságának *állandó hozzátartója*.

Megneszütem, hogy a szolgálát a miviszek kötelesek a lakást is bejelenteni, de nem tom, hogy stemplis papíron-e, vagy csak amugy, — ezt legyen szives a színházi gyümölcsös kofa révén megizenni.

Az első hét.

Természetesen az újra megnyitott színi-évad első hetéről van szó.

Mert most már hiában van a 13 aradi vértanu emléknappja, hiába ajándékoz a király 10 szobrot a nemzetnek, hiába van 7 betörés egy éjjel nemes városunk megszorított rendőrségének nagyobb dicsőségére, ezek a számok nagyon hamar kirepülnek a jó közönség emlékezetéből, mert már nincs kis lutri, a mely azokat megőrökítse.

Hanem, aki csak jogot tart arra, hogy a művelt osztályba sorozzák, nem beszél másról, mint a színházról. Lévén a bontozhoz tartozó dolog minél kevesebbet menni színházba, de minél többet beszélni róla. Ha gonosz természetűek lennének, hozzá tennék mindjárt, hogy nem is annyira a színházról, mint az abba újra bevonult társulatról, vagyis a hölgyek részéről a művészekről, a férfiak részéről pedig a művésznőkről folyik a szóbeszéd.

Tartsunk mi is a korszellemmel, amint ez jónevelésű ujságnak illik, és fecsegjünk mi is a színészekről. Csakhogy az ujság nem lévén se him- se nőnemű, hanem köznemű, mert közczélokot szolgál, tehát mi rólok nemi különbség nélkül pletykálunk.

Tudják mi ujság?

Semmi!

Komjáthy direktor nyáron lesoványodott a gyenge kasszajárástól, most meg a debreczeni bérlet jó levegője megint meghizlalta

Efelett való kedélyes hangulatában mi telhetett tőle? Nagyt ütött direktori hatalmával — a levegőbe. Adott ki egy szabályrendeletet, amelyben 300 forint pénzbüntetés (pedig megéssik egynémelyszer, hogy a debreczeni ujságíróknak nincs is ennyi aprópénze) és hasonló jók terhe mellett tiltatik a kritikusnak a színpadra, annak folyosójára vagy az öltözőkbe menni, nehogy a nagyszájuk lássanak és halljanak.

Hogyne, mikor milyen kellemetlen volna neki megfelelni arra a kérdésre, hogy miért vannak a műsoron ósrégi darabok, mikor a nyáron át Nyiregyházán, Ungváron, Szigeten egy egész csomó új darabot adott?

Vagy: miért szalasztott el a tavalyi négy primadonna közül hármat, a helyükbe szerződött *Sugár* Arankát időközben hirtelen utannok szalasztotta, a megígért és jelentett pótlást, *Juhász* Ilonát pedig sehogysé bírja ideszalasztani?

Vagy: miért nem ad a műsoron eleget helyet az énekes daraboknak, mikor azokat a mi közönségünk legjobban szereti nemcsak a szép zene kedvéért, hanem — valljuk csak meg — a trikókért is?

Vagy: miért hivatkozik a színházi bizottsághoz beadott kérelmében arra, hogy a *„hanyatló“* operettet más műfajjal kell pótolni, mikor élnek és működnek még *Strauss, Millöcker, Roger, Varney, Audran* és a régi operettek közt van számtalan gyönyörű zenéjü, örökszép, amelyeket itt vagy egyáltalában nem adtak vagy már oly régen, hogy ujdonság számba menne?

Vagy: —

De nini, hiszen mi itt nem pletykálunk, hanem kritizálunk, az pedig más rovatba tartozik!

De mikor az első hétről más benyomást nem tarthattunk meg.

Mák Virág.

CSARNOK.

A csizmás urak.

— A Debreczeni Ellenőr számára —

írta: ifj. Mórlec Pál.

7.

(Folytatás.)

Bizony szomorú asszonyka vált Rueber Katából, szomorú? Sokan ép azért tartották érdekesnek a halvány gyöngye arcát, nagy bánatos, panaszos kék szemeit, mik csak akkor villantak örömtől meg, ha kis fiát karjain himbálhatta, vagy ha midőn a gyermek lábainál játszott s egyedül kötögethetett, varrogathatott az Armósház szobájában.

De akár hányszor bágyadtan kulcsolta össze kezeit ölébe. A varrás lecsúszott lábai elé. Szőke, kedves feje is mellette hanyatlott. Nagy szemek kikerekedtek. Bele bámult a hűvös szoba kékes, nap-sávoktól berezegett levegőjébe s mintegy öntudatlanul álmodozott, akkor kapván csak — feljévedve — félbehagyott munkája után, mikor kívülről kopogás, durva férfi hang hallatszott be...

Másfél éve mult már az esküvő napjának. Másfél éve vala lekötve a mogorva bagoly mellé, mely ha kedveskedik is el-lenszenves. De Miklósnak különben sem volt szokása a kedveskedés. Soha sem volt érzélgős fajtájú ember. Az asszony, hogy a belsőséget rendben tartsa megkivánta. Másként pedig, hogy mikor olyan vágyai ösztönei gerjedtek, párját eszközét találja benne a nemi kívánalmak kielégítésére... Szíve, lélek szerint nem is akarta, de nem is lett volna képes ezt a finomságot, ezt az érzékeny nőszemélyt magához kötni... Durva, erőszakos férfiak között nőtt fel, kiknek példái után az asszonyban legfeljebb csak szeretők keresett, a test a testet, a hogy megkivánja, de mi a már bensőbb egybeolvadást illeti, hát azért épugy semmi fogékonysággal, mint a hogy a nehéz, iromba mezei kapával sem lehet soha a kerti virágokat megkapálgatni, a nélkül, hogy a virágtő egyik vagy más része sérelmeknek, pusztításnak ne lenne kitéve.

Ha az asszony kissé rosszabbul érezte magát? no jó! Hát reá hagyta, majd meggyógyul. Hivjatok neki orvost! Maga pedig elment vadászni, morogva, dühösködve.

— Az Isten mentsen minden embert az ilyen esenevész feleségtől!

Pedig Kata igyekezett, hogy ne legyen senkinek nagy terhére! De az ilyen élet mellett, semmi bizalommal egymás iránt, nem esoda ha idegei mindjobban szétforgácsolódtak. A titkon, megoszthatatlan viselt tehernek mindig kétszeres a sulya s elebb-utóbb megtöri az embert. De nem tudták megérteni egymást. A házasságban Miklós képviselte a legközönségesebb anyagot, minden kérdésben, minden érzelmekben, minden felmerülő körülmények között, mi gyakran félreértésre, kellemetlenségre adott okot s csak növelte a titkos

ellenszenvet a hitvestársak között, épp csak úgy mint a hogy a Miklós zsiros vadász esizmája szagától mindjárt megfájdult a Kata feje vagy a Kata ibolya illatszerétől dühösen ment ki a szabadba Miklós, kit miért, miért nem rendkívül izgatott ez a szag.

Azután meg Miklós egészsége, ereje is mindig növekedőben, a nyakizmai csakugy dagadtak, Kata pedig inkább halványult, fehéredett, mióta asszonyná lett, miért nem is volt egyik sem kívánatos a másakra. Miklóst, ha felboszantották a cselédek, durván rivalkodott a feleségére is. Meg a mi még állatiasabbá aljasította az asszony szemében fentartotta a régi viszonyait is a paraszt menyecskekkel, cselédjei kikapós leányaival, a mit épen nem is igyekezett takargatni felesége előtt.

— Mikor oly gyöngye hozzám képest, hánytorgatta Miklós az olyan társaságokban, honnét tudta, hogy akad aki majd bemonlja feleségének; sőt mintha büszkesége teit volna az ilyen teljesen érzéki viszonyok fitogtatásával.

Az asszonyt különben nem is bántotta szívében ez, hisz Miklóshoz csupán apja erőszakolására ment férjhez, csak a megvetését, az utálatát növelte iránta, ki-nek nem tudta soha megbocsátani, azokat a semmibe repített leánykori szép álmait s eme hitvestársi élet egyszóvalását, mely teljesen a haszonlesésre, a férfi önzésére volt alapítva; inkább aicsonyítva, mint nemesítve az időnkint felébredt, időnkint kielégített nemi gerjedelmekkel...

— Magának való asszony, mondták reá a piros-pozsgás arcu birtokos asszony-ságok, a baklári urak lármás feleségei, kik lassan-lassan elszórtak a szótalan, kevés beszédű fiatal asszonytól. Olyan mint a jégcsap, mondták s magára hagyták ábrándjaival... Pedig a fiatal asszonyok ábrándozásai sokszor veszedelmesek, mert az álomból születik a valóság, az álom pedig mámoros és a mámor sokszor méreg is...

— Meglássátok nem jó lesz ennek a házasságnak a vége, mondta özvegy Balajtiné, egy festett képű özvegy menyecske, ki híres volt arról, hogy szeretett volna minden férjet a feleségével összeveszíteni, hogy az így támadott válóperek után végre kerithessen még egyszer magának egy áldozatot, illetőleg férjet...

Szegény fiatal asszony! pedig ugy szeretett volna szeretni, ha szíve megtalálta volna azt az igazi szívet?... A varrás ki-kiesett a kezei közül! Nagy kék szemek, melynek csodálatos fényét, nagyságát még inkább növelték a nehéz, libegős barna pillák, kitágulva, mereven nézték az ablakon berezegető fényes, tánczó sugarakat... Álom, álom, édes álom a szerelemről, hisz oly fiatal — még 20 éves sem volt az asszony... És csak akkor riadt fel, kapott a varrás után, a lábainál a szőnyegen csendesen aludt kis fia, mikor kívülről meghallotta a nehéz kopogó lépteket s bekiáltott durván, érdesen az ura:

— Kata pakolj tarisznyát a cselédeknek... Megyek a tanyára... S az asszony mindjárt azt is megtudhatta, hogy az ura megy a szeretőjeihez...

Folyt. köv.

Vegyes.

(*Damjanichné nyilatkozata.*) Damjanich Jánosnak, az aradi vértanu-tábornoknak jótékonyágáról országosan ismert özvegyét felkereste egyik budapesti ellenzéki lap tudósítója, hogy nyilatkozzék a közelmult nagy eseményeiről, a legutóbbi királyi kéziratról. A vértanu özvegye ekként válaszolt a hozzá intézett kérdésre:

A királyi kéziratról én alig mondhatok illetékes véleményt. Engem az a kézirat csak annyiban érdekel, mint egy parányát ennek a nemzetnek, aki részt

veszek az ország minden örmében és bánatában.

Amit a király tett, az nemes, fejedelmi tett volt, amely engem is teljes mértékben meghatott. Minden királynak ilyennek kellene lennie. A felségnek a nemzeti hősök iránt való kegyeleme még inkább fokozza a nép szeretetét az ő magas személye iránt. Én ugyan nem vettem részt a nemzet örömeinek külső nyilvánulásaiban, — hiába, nem tehettem — de azért visszavonulva kis szobámba, az én lelkem is őszinte örömben uszott.

Alig hiszem, hogy meg fogom érní annak a tíz szobornak leleplezési ünnepét, de annyi bizonyos, hogy a Felsőnek ez a megható kegyeleme méltó öröm a nemzetnek és büszkesége lesz az utódoknak. Nagy örömmel tölt el, hogy a királyt és a nemzetet egymáshoz ennyire közeledni látom. De én már csak emlékeimnek és árváimnak élek esőndesen...

(A fődolog.) Anya: Vigyázz, Vilma, nekem úgy tetszik, hogy a doktornak komoly szándékai vannak. Vilma: Jaj mama, tüstént elájulok, ha házassági ajánlatot tesz. Anya: Csak ne felejtse el előbb „igent” mondani.

(Szórakozottság.) Az orvos lánya sirva panaszkodik atyjának! A Pali kuzin megcsókolt. A doktor ur feltekint könyvéből, megfogja a leány kezét és megnyugtató hangon szól: No, no, mutasd a nyelvedet!

(IIIk.) Vendég: Hogyan tarthat egy ilyen szobaleány? Háziasszony: Az igaz, hogy hasznavehetetlen, de a szemei mandola alakúak és így pompásan illenek szobám japáni berendezéséhez.

(Dicsekvés.) Urhölgy: Hogyan csakugyan megteszi a világ körüli nagy utat? S nem fél. Ur: Oh legkevésebbé! már megszoktam, már sokkal nagyobb utazásokat is tettem életemben.

(Egyről-másról.) Hamis egyforintosok. Egy ismeretlen pénzhamisító banda az utóbbi időben meglehetősen sikerrel gyártja a hamis ezüst forintosokat, mert minduntalan lehet találni a forgalomban hamisítványt. A hamisítók leginkább a postahivataloknál, hol nagy a forgalom, csuszattják el a hamis pénzeket, amiért a kereskedelmi minisztérium óvatosságra inti a postahivatalokat az ezüst forintosok elfogadásánál. A hamisítványok ólom, ón és antimon keverékből készülnek, osztrák verésűek s 1877. évszám van rajtuk. A hamis pénzeket meglehetősen ügyesen csinálják, de azért meg lehet őket ismerni, mert színük feltűnően szürke, szeliratuk hiányzik, vagy elmosódott és sulyuk könnyebb a valódinál. A hamisítók, — úgy látszik, — valahol Budapest környékén tanyáznak, mert a főváros környékén akadnak a legtöbb hamisítványra. A hatóságok erőiesen nyomozzák a hamisítványokat. — Uj magyar báró. A fővárosban már napok óta beszélnek és a hír egyre pozitívabb alakban lép fel, hogy a király legközelebb a fővárosi társaság egy ismert tagját báróvá nevezi ki. Ez a királyi kintetés hírszerint esetei Herzog Péter nagybirtokosra és fővárosi bizottsági tagra vár, aki csak néhány év előtt kapta a magyar nemességet is. — Egy magyar ember szerencsétlensége Moszkvában. Nyári Emil, a Magyar Kereskedelmi muzeum osztályának feje, ki hivatalos küldetésben Moszkvában járt, meghalt. Haláláról a lapok titokzatosan írtak, némelyek gyilkosságról is tettek említést. Moszkvai hivatalos értesítés szerint a szálloda, melyben Nyári lakott, kigyuladt s Nyári, hogy meneküljön, az emeleti ablakból kiugrott s meghalt.

Közgazdaság. Debreczeni piac.

Okt. országos vásár.

Gabonavásár.

Buza, piacra hozatott 14000 kgr. I. rendű 11.60, II r. 11.50, III r. 11.40.

Rozs, piacra hozatott 15000 kgr. I. rendű 7.60, II r. 7.50, III r. 7.40.

Kétszeres, piacra hozatott 11800 kgr. I. rendű 9.40, II. r. 9.30, III r. 9.20

Árpa, piacra hozatott 10000 kgr. I. rendű 5.20, II r. 5.10, III r. 5.00.

Zab, piacra hozatott 8600 kgr. I. rendű. 6.30, II r. 6.20, III r. 6.10.

Tengeri, piacra hozatott 25000 kgr. ó-tengeri I. rendű kicsinyben 5.20, II. r. 5.10, III. r. 5.00, nagyban I. r. 4.80, II. r. 4.70, 4.50, új tengeri 3.70—3.60.

Köles — — — — —

Köleskása 13.50, 11.50, — — —

Burgonya 2.00—1.80—1.60.

Piaci árúcsikkek:

Kilonként: Árpakása 16—40 kr. aszaltszilva 22—40 kr., asztali dara 24 kr. burgonya kr., borsó szépebbé 18 kr., szatmári — kr., bab fehér 10 kr., sárga 8 kr. disznó-zsír 64—68, cukor 46 —, irós-vaj 90. 1.20 kr., köleskása 14 kr., lenese szatmári 22, szépebbé — kr., liszt Nr. O. 20. Nr. 1—20 kr., Nr. 2. 19 kr., Nr. 3. 19 kr., Nr. 4. 18 kr., Nr. 5. 18 kr., Nr. 6. 17 kr., Nr. 7. 16 kr. olvasztott vaj 86 kr., só darabos 11 kr., darált 12 kr., rizskása 16—36 kr., szappan 22 kr., szalonna sós 72 kr., sóltan 60 kr., kávé 2, frt 13 kr.

100 kilonként: Bab fehér 10— babsárga 8.00 burgonya —, só darabos 10.80, só darált 11.60, d. zsír 60—62 frt, széna I. rendű 1.70, II. r. 1.50, III. r. 1.40, szalma I. r. 50 frt. II. r. 40, szalonna sós 66—68 frt, szalonna sóltan — frt, haj 56— frt, juh turó 56—, szappan 18.00 frt, aszalt szilva 28— frt, borsó 15.00 frt, lenese 12.— frt. rizs 18 frt, pirszen 2.00, salgótarjáni 1.50, szalonkőszén 1.80, árpakása 16.—.—24.

Állatvásár.

Ló felhajtattott 2100 db., elkelt 950 db. Marha felhajtattott 8520 db., elkelt 2934 db. Sertés felhajtattott — db., elkelt — db. Sovány 6—12 hónapos — frt. egy éves—másfél éves 40—55 frt. Másfél éves—kétéves — frt. Öreg sovány — frt. 3—4 hónapos malacz páronként — frt. Kővér kilója — kr. Rendes élet 45 kiló levonás és 4% Uj szalonna — frt., Juh és birka felhajtattott 87.000 db. elkelt 29.200 db.

Egy pár jármos ökör 160—460 frt tehén 80—150 frt, hizott tehén bornyával 100—160 frt, fejős tehén bornya nélkül 120—140 frt, meddő tehén 75—120 frt, I. r. jármos ökör 300—370 frt. II. r. jármos ökör 250—300 frt, III. r. jármos ökör 180—200 frt, tinó 100—140 frt. üsző 40—70 frt. rugott üsző bornya 30—60 frt, ökörbornya 30—60 frt. Egy pár anya birka báránystul 8.13, egy pár magyar juh —, egy pár ürü birka 8.16, egy db. bika 100—150, egy db. igás jó ló 140—260.

Literenként: Tej 10 kr., tejfel 40kr., aszalt-szilva 28 kr., petroleum 16—18 kr., borsó 14—16 kr., lenese 12—14 kr., bab 8—10 kr., köleskása 10 kr.

Napszámarak: Havi átlag, férfi ellátással 60 kr, ellátás nélkül 90 kr. nő ellátással 40 kr, ellátás nélkül 60 kr. gyermek ellátással 30 kr, ellátás nélkül 40 kr.

Husárak: Marhahus 36, 40 44, 48, 52 kr. Bornyuhus 48—56, 60 kr. Sertés 48, 52, 60 kr. Juhus 38—40 kr.

Tüzifa: 4 köbméter tölgyfa 12 frt bükkfa 13 frt, nyárfa 7.00 kr., fafelvágás 3.50 frt, beszállítása 1.20 kr.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „Közgazdaságibank részv.-társaság” közlése. 1897. okt. hó 8-án.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	121.50	122.—
„ vasuti beruházásiköt. 4%.	—	121.—	122.—
„ koronajárdék 4%.	—	99.20	99.70
„ regále vált. köt. 4%.	—	101.—	101.75
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	123.—	123.50
Egységes államkötvény 4%.	—	101.75	102.25
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	139.—	140.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	387.75	388.25
Osztrák hitelbank részvény	—	354.10	354.80
Magyaripar-éskeresk. bank. r.	—	101.50	102.50

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	123.50	124.50
„ 3%-os	102.50	103.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	119.—	120.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	9.50	10.—
Osztrák	—	19.—
Olasz	—	11.50
Bazilika sorsjegy	—	6.80
Jó-sziv	—	3.90

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.63	5.70
20 markás arany	—	—	11.97	12.01
20 frankos arany	—	—	9.52	9.56
1 Sovereigns	—	—	11.97	12.01

Budapesti gabona-tőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1897. okt. 7.

Buzát ma szorgosan kínáltak, a kereslet kedvező volt. Elkelt igen szilárd irányzat mellett 40.000 mm. 15—20 krral magasabb áron.

Egyébb gabonaneműekben gyöngye volt a forgalom, rozs 5—10 krral szilárdabb, árpa ártartó maradt, zab szilárd és tengeri 5—10 krral szilárdabb lett.

Eladatott:

Buza. Tiszav.: 100 mm. 77 kg.	12.60
frton, 100 mm. 76.5 kg.	10.60
frton, 400 mm. 76.4 kg.	12.40
frton, 100 mm. 76 kg.	12.20
frton, 200 mm. 76 kg.	12.50
frton, 100 mm. 75 kg.	12.25
frton mind három óra.	
Zab: 5.90—6.30.	

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat szilárd volt s jó forgalom mellett az árak emelkedtek.

Hivatalos felmondások: nem történtek.

Hivatalos zárófolyamok. Déli 1 órakor:

Buza szept.—októberre	1897	12.36—12.38
„ márcz.—ápr.	1897	11.94—11.97
Rozs márcz.—ápr.-ra	1897	8.79—8.81
„ szept.—októberre	1897	8.54—8.57
Tengeri máj.—jun.-ra	1898	5.30—5.33
„ szept.—okt.-ra	1897	— — —
„ októberre	1897	4.61—4.63
Zab szept.—okt.-ra	1897	6.05—6.08
Repeze aug.—szept.	1897	— — —

Zárlat d. u. 4 órakor:

Buza őszre	1897	12.37—11.38
„ máj.-juniusra	1897	11.95—11.96
Rozs őszre	1897	8.60—8.61
„ tavaszra	1897	8.80—8.81
Zab	1897	6.06—6.—
Tengeri máj.—jun.	1898	5.30—5.32
„ október	1897	0.—0.—
„	1897	4.60—4.62
Repeze	1897	— — — — —

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 7.

3. Bérletszünet.

Pénteken, 1897. évi október hó 8-án: negyedszer:

A gyimesi vadvirág.

A budapesti népszínház által a Ruszt-féle 1000 frtos pályadíjjal jutalmazott eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta: Ghéczy István. Zenéjét összeállította: Konti József.

Holnap szombaton. 1897. évi október 9-én

(páratlan bérletben):

az előre hirdetett „Gárdisták” előkészületei miatt, ennek későbbre halasztásával:

Niobe.

Böhszát 3° felvonásban. Írták: Aarry és A. E. Paulton. Fordította: Szomaházy István.

Bérekcsik díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napaságra:		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	40	30
1/4 órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbőség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik		
▲ temetőbe ki és vissza	2	140
▲ háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	120	80
▲ színházba menet	60	40
▲ színházból jövet	80	60
▲ bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
▲ jéjemet menet vagy jövet kézi táskával	80	60
▲ kocsi mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 kr. díj jár.		
▲ korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, cukor-gyár, légszusz-gyár, kertészeti egyesület és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
▲ Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
▲ nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
▲ Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
▲ Minden következő órára	60	40
▲ Külöb barom- és lövésártérre oda és vissza egy órai várakozással	120	80
▲ Minden következő órára	40	30
▲ Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
▲ Menet és visszajövet 1 órai várakozással	80	60
▲ Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítanak.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Zoltai Lajos.

Nyílttér.

Kihirdetés.

Ezennel köztudomásra adatik, hogy

1. **Krüger Ernő Pál Erich**, fogtechnikus, lakik Stargardban (Pommerania) Jobststrasse 61. sz., azelőtt Debreczenben, Főpiacz 1829. sz. alatt, a hajadon, társadalmi állás nélküli Krüger Vilma Fridrika, stargardi lakosnő fia és
2. **Grosse Anna Mártha**, lakik Stolpenben Brandkataster 106. sz., Grosse János Gottlieb Gotthold, wilschdorfi ház- és földbirtokos: valamint a Wilschdorfbau elhunyt nejének, született Walter Emilia Ernesztinának leánya — házasságra légni Chajtanak.

Ezen kihirdetés Stargard, Stolpen Drezda és Debreczen városokban nyilvánosságra hozandó.

Debreczen, 1897. augusztus 23-án.

B a r t h,

előljáró.

869 1-1

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben (Alsó-Ausztria), az antirheumatikus és antiarthritikus vértisztító thea feltalálójának. Vértisztító készvény és csusz ellen.

Amidőn itt a nyilvánosság elé lépök, ez azért történik, mert kötelességemnek tartom Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben, legbensőbb köszönetemet kifejezni azért a szolgálatokért, melyeket a fent nevezettnek vértisztító theaja fájdalmas csuzos bajomban tett és hogy mindazokat, akik ezen borzasztó bajba esnek, ezen kitünő theaja figyelmeztessen. Nem vagyok képes kifejezni azon kiuzó fájdalmakat, melyeket 3 éven keresztül, mindenidőváltozásnál tagjaimban éreztem és miktől sem gyógyszerek, sem pedig a Bécs mellei Badenben használt kénes fürdők sem tudtak megszabadítani. Álmatlanul vergődtem az ágyamban éjszakákon keresztül, étvégnyam folytonosan kevsbedett, kinézésem borús volt és testi erőm alábbszállott. A theának 4 heti használata után nemcsak megszabadultam fájdalmaimtól és most is jól érzem magam, miután már 6 hét óta nem iszom theát, de az egész testi állapotom is megjavult. Szilárdan meg vagyok győződve, hogy mindenki, aki hasonló bajban ezen thea használatához folyamodik, a feltaláló Wilhelm Ferencz urnak áldani fogják.

Kitünő tisztelettel

Butschin-Streitfeld grófné

alezredes neje.

10,662

1897.

Pályázati hirdetmény.

Mely szerint Debreczen szab. kir. városa saját közvilágításának, úgy a városi közönség magánvilágításának és az ehhez szükséges berendezéseknek 1901. január 1-től kezdve leendő szolgáltatására zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

A pályázati ügy általános, mint részletes feltételek a városi mérnöki hivatalnál hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve megszerezhetők, — kivánatra azonban meg is küldetnek a hivatal által; — ugyanott a kívánt felvilágosítások is készséggel megadatnak.

A pályázatban részt vehet mindenki, ki az általa ajánlatba hozandó berendezés kivitelére s üzemben tartására szakképzettségét, gyakorlati jártasságát és megbízhatóságát igazolni képes; pályázhatnak továbbá ez idő szerint világitást szolgáltató társulatok és czégek.

Ajánlat tehető:

- a) Légszusz világitásra,
- b) légszusz és villanyvilágitással együttesen és végre
- c) tisztán villanyvilágitásra.

Pályázó köteles f. 1897. november 15-ig napjának délelőtt 11 órájáig bánatpénzül 10,000 azaz tizezer forintot akár készpénzben akár óvadékképes értékpapírban a város házipénztáránál letétbe helyezni s az erről nyerendő letéti-jegyet ajánlatához csatolni.

A teendő ajánlatok magyar nyelven szerkesztendők, tisztán, olvashatóan irandók s az igényelt árak nemcsak számokkal, hanem betűkkel is kiirandók s kijelentendő, hogy pályázó a feltételeket ismeri s azokat elfogadja.

Az ajánlatok a letéti jeggyel és feltételekben kivánt okmányokkal s vonalozvázlattal felszerelve, lepecsételten f. 1897. november hó 16. napjának délelőtti 11 órájáig a polgármesteri hivatalhoz adandók be. A beérkezett ajánlatok f. év november hó 17. délelőtt 10 órakor a városház nagy tanácstermében fognak nyilvánosan felbontatni.

Távirati uton vagy elkésve beadott avagy kellően fel nem szerelt, a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok, ugyszintén utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A város fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezendő ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy a vállalatot más uton biztosíthassa.

Kelt Debreczen, 1897. szeptember 28.

Városi tanács.

Ujdonságok

az őszi és téli idényre

Dívtos női ruhaszövetekben.

Szines selymekben,

Legujabb diszekben,

mosó velezekben,

Téli nagykendőkben,

nagy választékban érkeztek raktárra.

Szabó Lajos fiai,

Debreczen, Rózsatér.

944-0-5

A brassói portland cement-gyár

ajánlja az általánosan kitünőnek elismert

Portland Cementet

felelőség mellett

folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Debreczenben kapható: **Rickl József Zelmos** üzletében, **Fő-piacz** „Török császár” bolt.

839 0-18